

vuldig met andante's, allegro's, grave's en wat al meer aangegeven was, kwam nu dikwijls niet tot haar recht. Toch kreeg men wel een zeer sterk besef van hetgeen Meyerhold wil, als hij zegt: „wij hebben geen starre decors van noode, geen geschilderde decors en den heelen rompslomp van het illusionnaire tooneel; wij omgeven de spelers met echte voorwerpen, die hem het gevoel zullen geven van het tooneel, waarin hij optreedt. Dat zijn geen decors, maar instrumenten van den arbeid van den tooneelspeler.” Terecht zegt dezelfde sowjetcriticus, dien we al eenmaal citeerden, dat vrijwel iedere enscenering een schilderij van Rops, van Monet, van Renoir in herinnering roept, tot in de plaatsing van de meubelen en het verdere huisraad toe. (Het is toeval, dat de foto, welke ons ter beschikking stond, juist het tooneel weergeeft, waarin dat het minst tot uitdrukking komt). Het waren, in hun gedrongen, schilderachtige opstelling, telkens prachtige syntheses van het milieu, waarin het drama zich afspeelt, en het leek wel, of musea geplunderd waren om deze requisieten bijeen te brengen.

Zinaida Rajch, de vrouw van Meyerhold, die de rol van Marguérite Gautier speelde, naar den trant van het Japansche Kaboekitooneel, dat Meyerhold zeer ter harte gaat, voortdurend in een lichtcirkel gevangen, om de expressie van haar gelaat meer te laten spreken, heeft met name in de stervenssc ne de apotheose gegeven van hetgeen Meyerhold door zijn bewerking wel bereikt heeft: dat het drama van Dumas fils menschelijk verhevigd, van zijn sentimenteele kleurtjes schoongewasschen is. Indien  en, dan was zij wel de actrice, die Meyerhold's, zoover van het tooneel van Stanislawski afwijkende maxime verwerkelykte, dat als een tooneelspeler een gestalte vertolkt, hij niet het recht heeft, zichzelf als drager van een bepaalde wereldbeschouwing te vergeten. „De tooneelspeler moet verdediger of aanklager van zijn rol zijn.” Een aanklacht lag er inderdaad in de strenge waar- digheid, waarmede Zinaida Rajch het einde volbracht.

Zoo kan men eigenlijk zeggen, dat de Boljsjoj Teatr en Meyerhold de zaak van de vertooning van de klassieken het principieelst hebben aangepakt, en terwijl het streven naar integrale vertooningen, op den grondslag ook van de klassiek geworden techniek, juist vanwege de kritische houding tegenover de materie van den dramaturg, nauwelijks levensvatbaar lijkt, — wat niet wil zeggen, dat het op het oogenblik te Moskou niet aan een ver verbreiden smaak voldoet! — zijn de beginselen van Meyerhold op den duur misschien toch nog het passendst voor een vertooning van de kunstwerken van het verleden binnen de grenzen van een maatschappij, die door haar jeugd nog voortdurend strijdbaar er tegenover moet staan. Daarentegen heeft het werk van de theaters, die het dichtst bij Stanislawski staan, althans wat de klassieken betreft, eigenlijk nog een geheel onpolitiek karakter, hoewel zij, wat vreugde- en kleurrijkheid van vertooning aangaat, wellicht weer het meest voldoen aan de eischen die ginds op het oogenblik aan het